

GORDEXOLAKO UDAL FUNTSAREN ISAD

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA U48042
Titulua	Gordexolako Udal Artxiboa
Data(k)	1406 – 1940
Deskribapen maila	Funtsa
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	<ul style="list-style-type: none"> – Metro linealak: 16,5 m/l – Kaxak: 114 – Liburu solteak: 19 – Espediente-kopurua: 2.462 Papera.

Testuinguru arloa

Ekoizlearen izena	Gordexolako Udala
Instituzio historia	<p>Gordexola Bizkaiko Enkarterri eskualdean dago eta Balmasedako barruti judizialekoa da.</p> <p>Gordexola haranak botoa eta eserlekua lortu zituen Bizkaiko Jaurreriko Batzarretan, Enkarterrietan, 1642ko apirilaren hogeita hiruan, baina 1682ra arte ez zen sartu.</p> <p>Zaldu hilarriak agerian uzten du Behe Inperioan hispaniar-erromatar populazioa finkatu zela.</p> <p>Behe Erdi Aroan Bizkaiko lurralde osoan izan ziren bando-kideen arteko borrokak jasan zituen, baita Lur Lauan eta hiribilduetan ere. Haranean behin eta berriz liskarrak izan ziren Salcedo, Zamudio, Maroquin eta Salazar familien artean.</p> <p>Lurraldeak mendeetan izan zituen gatazka armatuak ere pairatu zituen, XIX. mendeko gerra karlistak eta XX. mendeko Gerra Zibila bereziki nabarmenduta.</p> <p>Bere ekonomia landatarra izan da, nekazaritzakoa, abeltzaintzakoa eta basokoa. Burdinolak eta errotak zituen.</p>

Instituzio historia	<p>Burdinolak behera egin zuen XIX. mendearen erdialdetik aurrera, Bilbo, Ezkerraldeko eta Zallako udalerria industrializatu zirenean. Horrek guztiak XX. mendean jarraitu zuen migrazio-fluxua sortu zuen.</p> <p>Gordexola indianoei lotutako arkitektura-ondare zibil handia du.</p> <p>Tradizioz nekazaritza, abeltzaintza eta meatzaritzako eremua izan bazen ere, gaur egun familia gutxi bizi dira jarduera horietatik. Azken urteotan, erakundeek enpresa berriak sortzen eta kareharrizko harrobi bat ustiatzen lagundu dute.</p>
Artxibo historia	<p>Gordexolako elizateko agiriak udal artxiboan gorde dira 1992an Bizkaiko Foru Agiritegi Historikora eraman arte. Lekualdaketak, funtsean, 1940 baino lehenagoko dokumentazio historikoa ekarri zuen, eta gainerako dokumentuak udal-artxiboan daude.</p> <p>Bizkaiko Foru Aldundiko Ondare Historikoaren Zerbitzuak dokumentazioa lekualdatu aurretik egindako txostenaren arabera, tamaina ertaineko artxiboa da, eta ez dago dokumentazio-hutsunerik.</p> <p>Artxiboa udaletxeko lehen solairuko gela batean zegoen, idazkaritzaren ondoan.</p> <p>Dokumentazio historikoa kutxa mota batean zegoen instalatuta, eta administratiboa, berriz, beste eredu batean. Zati historikoa erretiratu ondoren, gainerako dokumentu-funtsak udal-artxiboa gordetzeko egoera hobea zuen beste gela batera eraman zituzten.</p> <p>Artxiboa Bizkaiko Foru Aldundiak diruz lagundutako bi kanpainatan antolatu zen. Prozesu horretan, 1900 baino lehenagoko dokumentazio historikoa Serapio Mugicaren taula erabiliz ordenatu zen, kutxen currens zenbakiekin. Dokumentu bakoitza deskribatzen zuen fitxategi bat zuen.</p> <p>1900. urtearen ondorengo dokumentazioa Madrilgo taularen arabera deskribatu zen, atalka zenbakituta. Fitxategi bat ere bazegoen.</p> <p>1950. eta 1990. urteen artean sortutako dokumentazioa ez zen deskribatu, kaxen kanpoaldean soilik jarri ziren etiketak. Hirigintza atala baino ez zen zenbakitu.</p>

Sarrera modua	BFAHn gordailatutako dokumentazioa 1992ko uztailearen 30ean sartu da, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Zamudioko Udalak urte horretako abenduaren 10ean sinatuko zuten lankidetzeta-hitzarmena betez.
---------------	--

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	Gordexolako Elizateak eta Udalak 1406 eta 1940 artean sortutako dokumentazio historikoa. Horrez gain, hogeit hamar kutxa ere badaude, Udal Epaitegiaren 1.137 dokumenturekin, 1788 eta 1917 bitartekoak.
Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	Kontserbazio iraunkorreko dokumentazioa.
Sarrera berriak	Beste hitzarmen bat sinatuz gero, sarrera berriak egon daitezke.
Erakundea	Dokumentazioa Udal Artxibozainen Lantaldearen sailkapen-koadroaren bidez antolatu da, serie batzuekin handituta. Koadroa BFAHn dauden udalerrri guztietarako erabiltzen da, eta, beraz, baliteke udalerrri horretan sortutako dokumentazioaren artean serie batzuk ez islatzea. Gobernuaren, Idazkaritzaren eta Udal Administrazioaren eta Ogasunaren jarduerak hartzen ditu, honela: <ul style="list-style-type: none"> – Gobernua: 265 dokumentu 1575 eta 1940 bitartekoak. – Idazkaritza: 572 dokumentu 1406 eta 1940 bitartekoak. – Ogasuna: 433 dokumentu 1631 eta 1940 bitartekoak.

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Erreprodukzio baldintzak	Erreprodukzio askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	Kontserbazio-egoera, oro har, ona da.

Deskribapen tresnak	Dokumentazio guztia katalogatuta dago, eta Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak erabiltzen dituen deskribapen-tresnen bidez eskura daiteke: a. Sailkapen-koadroa. b. ARWE datu-basea, artxiboari buruzko katalogazioa kudeatzeko. Hainbat sarbide-puntu eta onomastika, toponimia eta gaikako indize ditu. c. ARIT datu-basea , kanpo-kontsultarako, aurrekoaren informazio eta sarbide berarekin.
---------------------	--

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	Dokumentazio guztia originala da.
Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoa gordetzen duen dokumentazioaren zati bat digitalizatzen eta Interneten erabiltzaileen eskura jartzen ari da. Sarbidea ARITen datu-basea ren bidez ere egiten da. Akta-liburuak, 1830 baino lehenagoko dokumentazioa, 1900 baino lehenagoko dokumentazioa (planoak barne), eta 1910 baino lehenagoko biztanleen erroldak digitalizatu dira.
Lotutako deskribapen unitatea	Gordexolako udalarekin lotutako dokumentu-iturriak daude BFAH osatzen duten ataletan, batez ere atal administratibo eta judizialetan. Udalak 1983tik gaur arte sortutako dokumentazioa udaletxean gordetzen da. 1350 dokumentazio-kutxa ditu, 168 metro linealekoak. Inbentario bat du, eta horren arduraduna administrari bat da. Harekin harremanetan jartzeko modua dago 946799704 telefonoan eta helbide elektronikoa honetan: erregistroa-registro@gordexola.eus .
Argitalpenei buruzko oharra	Royo Ruiz, Marco Alfredo (2003). Gordexola: Azterketa historiko-artistikoa. Bizkaiko herrien monografiak. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo.

Oharren arloa

Oharrak	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak artxibo historikoaren funtzioa betetzen du funtsak gordailutu dituzten udalerrientzat.
---------	--

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	Actuaciones Culturales Estrategicas 4 SL enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko udal-atalerako egindako deskribapena, bertako teknikariak gainbegiratuta.
Arauk edo erregelak	General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Agirien Deskribapenerako Nazioarteko Arau Orokorra). Deskribapen Agirien Batzordeak hartutakoa Agirien Nazioarteko Kontseiluan, Stockholmen (Suedia), 1999ko irailaren 19-22an. Madril. 2000.
Deskribapenaren data	2020/01/20